

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 23ης Απριλίου 2010

σχετικά με την εποπτεία της ιδιωτικής ασφάλισης, τη σύσταση εγγυητικού κεφαλαίου ιδιωτικής ασφάλισης ζωής και λοιπές διατάξεις
(CON/2010/33)

Εισαγωγή και νομική βάση

Την 1η Μαρτίου 2010 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έλαβε αίτημα του ελληνικού Υπουργείου Οικονομικών για τη διατύπωση γνώμης σχετικά με σχέδιο νόμου για την εποπτεία της ιδιωτικής ασφάλισης, τη σύσταση εγγυητικού κεφαλαίου ιδιωτικής ασφάλισης ζωής και λοιπές διατάξεις (εφεξής το «σχέδιο νόμου»).

Η αρμοδιότητα της ΕΚΤ για τη διατύπωση γνώμης βασίζεται στα άρθρα 127 παράγραφος 4 και 282 παράγραφος 5 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο άρθρο 2 παράγραφος 1, τρίτη και έκτη περίπτωση, της απόφασης 98/415/ΕΚ του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 1998 σχετικά με τη διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας με τις εθνικές αρχές για τα σχέδια νομοθετικών διατάξεων¹, καθώς το σχέδιο νόμου αφορά την Τράπεζα της Ελλάδος και κανόνες εφαρμοστέους σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, στο βαθμό που αυτοί επηρεάζουν ουσιωδώς τη σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και αγορών. Η παρούσα γνώμη εκδόθηκε από το διοικητικό συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 17.5 πρώτη πρόταση του εσωτερικού κανονισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

1. Σκοπός του σχεδίου νόμου

1.1 Με το σχέδιο νόμου καταργείται η Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης (ΕΠΕΙΑ), η οποία είχε συσταθεί ως νομικό πρόσωπο υπό την εποπτεία του Υπουργείου Οικονομικών², οι δε αρμοδιότητές της μεταφέρονται στην Τράπεζα της Ελλάδος³. Έτσι, η εποπτεία του ασφαλιστικού τομέα ανατίθεται πλέον στην Τράπεζα της Ελλάδος. Μετά την υιοθέτηση του σχεδίου νόμου, στην εποπτεία της Τράπεζας της Ελλάδος θα υπάγονται τα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα και οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις, ενώ οι επενδυτικές επιχειρήσεις θα εποπτεύονται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

¹ ΕΕ L 189 της 3.7.1998, σ. 42.

² Σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 3229/2004 για την εποπτεία της ιδιωτικής ασφάλισης, την εποπτεία και τον έλεγχο τυχερών παιχνιδιών, την εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και άλλες διατάξεις, ΦΕΚ Α 38/10.2.2004.

³ Άρθρο 1 του σχεδίου νόμου.

- 1.2 Με το σχέδιο νόμου ιδρύεται εξάλλου το Εγγυητικό Κεφάλαιο Ιδιωτικής Ασφάλισης Ζωής («ΕΚΙΑΖ») ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, το οποίο θα τελεί υπό την εποπτεία και τον έλεγχο του Υπουργού Οικονομικών. Το ΕΚΙΑΖ θα είναι επιφορτισμένο με τη διατήρηση και μεταβίβαση του συνόλου ή μέρους των χαρτοφυλακίων ζωής υπό εκκαθάριση ασφαλιστικών επιχειρήσεων σε άλλες ασφαλιστικές επιχειρήσεις και, εφόσον αυτό καθίσταται ανέφικτο, με τη λύση των ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής και την καταβολή αποζημίωσης έναντι της αξίας των συμβολαίων αυτών και έναντι εκκρεμών ζημιών και πληρωτέων παροχών⁴. Το ΕΚΙΑΖ θα παρέχει επίσης κάλυψη σε ασφαλιστικές αποζημιώσεις που πηγάζουν από όλα τα ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής που καταρτίστηκαν και τις συναφείς ασφαλιστικές εργασίες που διενεργήθηκαν στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος μέλος ή σε χώρα του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου μέσω υποκαταστήματος ή με ελεύθερη (διασυνοριακή) παροχή υπηρεσιών⁵. Τέλος, από την ημερομηνία κήρυξης σε κατάσταση πτώχευσης ή ανάκλησης της άδειας λειτουργίας ασφαλιστικής επιχείρησης, το ΕΚΙΑΖ θα υπεισέρχεται αυτοδίκαια στο σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων της εν λόγω επιχείρησης που πηγάζουν από τις οικείες συμβάσεις ασφάλισης ζωής⁶.
- 1.3 Με τις διατάξεις του άρθρου 14 του σχεδίου νόμου συνιστάται στο Υπουργείο Οικονομικών Συμβούλιο Συστημικής Ευστάθειας (ΣΣΕ) για την παρακολούθηση της συστημικής ευστάθειας της οικονομίας⁷. Ειδικότερα, το ΣΣΕ: α) θα παρακολουθεί τη σχέση και τη δυναμική μεταξύ των συστημάτων της οικονομίας, με έμφαση στις κεφαλαιαγορές, το τραπεζικό και ασφαλιστικό σύστημα, τη ρευστότητα, το δημόσιο χρέος και τις κρατικές εγγυήσεις, καθώς και στην προληπτική δράση κατά ακραίων καταστάσεων, ασταθειών και κρίσεων· β) θα παρακολουθεί και θα διασφαλίζει το συντονισμό της χρηματοοικονομικής πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών σε θέματα που ανακύπτουν στο πλαίσιο της λειτουργίας των ευρωπαϊκών εποπτικών θεσμών· και γ) θα παρακολουθεί και θα διασφαλίζει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ του Υπουργείου Οικονομικών και των εποπτικών αρχών του χρηματοοικονομικού τομέα για το συντονισμό της χρηματοοικονομικής πολιτικής του Υπουργείου. Μέλη του ΣΣΕ θα αποτελούν ο Υπουργός και ο Υφυπουργός Οικονομικών, ο Διοικητής και ένας Υποδιοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, ο πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και δύο πρόσωπα εγνωσμένου κύρους με ειδικές γνώσεις στο χρηματοπιστωτικό τομέα, που θα υποδεικνύονται από τον Υπουργό Οικονομικών. Το ΣΣΕ θα προεδρεύεται από τον Υπουργό Οικονομικών.
- 1.4 Τέλος, το σχέδιο νόμου εκσυγχρονίζει περαιτέρω το νομικό πλαίσιο το οποίο διέπει τους πιστωτικούς συνεταιρισμούς που λειτουργούν ως πιστωτικά ιδρύματα, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους⁸.

4 Άρθρο 5 παράγραφος 1 του σχεδίου νόμου.

5 Άρθρο 5 παράγραφος 2 του σχεδίου νόμου.

6 Άρθρο 5 παράγραφος 3 του σχεδίου νόμου.

7 Βλ. και άρθρο 14 στο κεφάλαιο Γ' της αιτιολογικής έκθεσης του σχεδίου νόμου.

8 Βλ. άρθρο 16 του σχεδίου νόμου. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου, οι σχετικές τροποποιήσεις αποσκοπούν στη διευκόλυνση των εν λόγω συνεταιρισμών να συγκεντρώσουν περισσότερα κεφάλαια και να χρηματοδοτούν τα μέλη τους.

2. Γενικές παρατηρήσεις

Το άρθρο 127 παράγραφος 5 της συνθήκης ορίζει ότι το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) συμβάλλει στην εκ μέρους των αρμόδιων αρχών ομαλή άσκηση πολιτικών που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Στο πλαίσιο αυτό η ΕΚΤ έχει υπογραμμίσει τη σημασία της εκ του σύνεγγυς συμμετοχής των εθνικών κεντρικών τραπεζών (ΕθνΚΤ) στην προληπτική εποπτεία⁹, η οποία μπορεί να στηρίξει τη συμβολή τους στη μακροπροληπτική εποπτεία του χρηματοπιστωτικού τομέα. Η χρηματοπιστωτική κρίση καταδεικνύει την ανάγκη ενίσχυσης της εποπτείας και της ρύθμισης του χρηματοπιστωτικού τομέα στο σύνολό του. Όσον αφορά ειδικότερα τον τομέα της ασφάλισης, η έως τώρα εμπειρία έχει καταστήσει εμφανή τη σημασία των ασφαλιστικών εταιρειών για τη συστημική χρηματοπιστωτική σταθερότητα λόγω του μεγέθους τους, της διασύνδεσής τους με τον χρηματοπιστωτικό τομέα και της οικονομικής λειτουργίας των ασφαλιστικών προϊόντων. Ενόψει της συστημικής σημασίας του ασφαλιστικού τομέα για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, η ασφάλιση εντάσσεται στη μακροπροληπτική εποπτεία που θα ασκεί το υπό ίδρυση Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ). Λαμβανομένων υπόψη των παραπάνω, η ΕΚΤ επικροτεί την επικείμενη ανάληψη εποπτικού ρόλου από την Τράπεζα της Ελλάδος στον ασφαλιστικό τομέα, καθώς τα νέα καθήκοντα θα ενισχύσουν τη συμβολή της στη διαφύλαξη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και στην αποτροπή ή τη συγκράτηση των συστημικών κινδύνων – αυτό μάλιστα και στο πλαίσιο της συνδρομής που θα παρέχει το ΕΣΚΤ και η ΕΚΤ στο ΕΣΣΚ, το οποίο θα είναι αρμόδιο για τη μακροπροληπτική εποπτεία ολόκληρου του χρηματοπιστωτικού συστήματος της ΕΕ.

3. Μεταβίβαση εποπτικών αρμοδιοτήτων του ασφαλιστικού τομέα στην Τράπεζα της Ελλάδος και συναφείς ρυθμίσεις

3.1 Η ΕΚΤ σημειώνει ότι η προτεινόμενη μεταβίβαση εποπτικών αρμοδιοτήτων όσον αφορά τον ασφαλιστικό τομέα είναι σύμφωνη με το άρθρο 55Α του καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος, το οποίο ορίζει μεταξύ άλλων ότι και άλλες κατηγορίες επιχειρήσεων και οργανισμών, πέραν όσων προβλέπονται ήδη σε αυτό, μπορούν να υπάγονται στην εποπτεία της Τράπεζας της Ελλάδος.

3.2 *Εχέγγυα ανεξαρτησίας των κεντρικών τραπεζών και συμμόρφωση με την απαγόρευση της νομισματικής χρηματοδότησης*

Η αρχή της ανεξαρτησίας των κεντρικών τραπεζών απαιτεί από τα κράτη μέλη να διασφαλίζουν ότι οι ΕθνΚΤ διαθέτουν επαρκείς οικονομικούς πόρους για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους των σχετικών με το ΕΣΚΤ ή το Ευρωσύστημα, καθώς και των δικών τους εθνικών καθηκόντων¹⁰. Εν προκειμένω τα νέα καθήκοντα που πρόκειται να αναλάβει η Τράπεζα της Ελλάδος θα πρέπει να ασκούνται με τρόπο πλήρως συμβατό με τη θεσμική και οικονομική ανεξαρτησία της και, ως εκ

⁹ Βλ. κείμενο με τίτλο «Ο ρόλος των κεντρικών τραπεζών στην προληπτική εποπτεία», ΕΚΤ, 22.3.2001, διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu).

¹⁰ Βλ. έκθεση της ΕΚΤ για τη σύγκλιση, Μάιος 2008, σ. 20.

τούτου, να μην παρακωλύουν την προσήκουσα εκπλήρωση των σχετικών με το ΕΣΚΤ καθηκόντων της. Εξάλλου, το άρθρο 5Α του καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος εγγυάται την ανεξαρτησία της Τράπεζας και των μελών των οργάνων της κατά την άσκηση όλων των αρμοδιοτήτων τους, ήτοι τόσο των αρμοδιοτήτων που άπτονται του ΕΣΚΤ όσο και των λοιπών αρμοδιοτήτων, στις οποίες περιλαμβάνεται η εποπτεία των ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Προκειμένου να διασφαλιστεί, αφενός, ότι η προτεινόμενη μεταρρύθμιση εγγυάται την θεσμική και οικονομική ανεξαρτησία της Τράπεζας της Ελλάδος και τη συμμόρφωση με την απαγόρευση της νομισματικής χρηματοδότησης και ότι, αφετέρου, εξασφαλίζει μια σταθμισμένη λύση, η ΕΚΤ επιθυμεί να διατυπώσει τα ακόλουθα σχόλια.

3.2.1 *Μεταφορά των αρμοδιοτήτων της ΕΠΕΙΑ στην Τράπεζα της Ελλάδος*

Σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 1 του σχεδίου νόμου, όλες οι αρμοδιότητες της ΕΠΕΙΑ, όπως αυτές ενδεικτικά παρατίθενται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 του νόμου 3229/2004, μεταφέρονται στην Τράπεζα της Ελλάδος, πλην των ρητώς αναφερομένων στο ανωτέρω άρθρο 1 παράγραφος 1. Προς εμπέδωση της ασφάλειας δικαίου σε σχέση με τη μεταφορά αρμοδιοτήτων στην Τράπεζα της Ελλάδος, η ΕΚΤ συστήνει να προβλεφθεί στο άρθρο 1 παράγραφος 1 του σχεδίου νόμου ότι, πέραν των αρμοδιοτήτων της ΕΠΕΙΑ που μεταφέρονται στην Τράπεζα της Ελλάδος σύμφωνα με το σχέδιο νόμου, σε αυτήν μεταφέρεται και κάθε συντρέχουσα αρμοδιότητα άλλων αρχών σε ζητήματα εποπτείας του ασφαλιστικού τομέα βάσει λοιπών διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας. Τούτο θα επιτρέψει στην Τράπεζα της Ελλάδος να ασκεί τα νέα της καθήκοντα χωρίς παρεμβάσεις.

3.2.2 *Περιέλευση της περιουσίας της ΕΠΕΙΑ στο ελληνικό δημόσιο*

Προκειμένου η Τράπεζα της Ελλάδος να είναι σε θέση να εκπληρώνει τα νέα εποπτικά της καθήκοντα χωρίς να επηρεάζεται δυσμενώς στην εκπλήρωση οποιουδήποτε εκ των υφιστάμενων καθηκόντων της, θα πρέπει να διαθέτει επαρκείς πόρους. Σύμφωνα με το σχέδιο νόμου, το κεφάλαιο που έχει σχηματιστεί από τις εισφορές των ασφαλιστικών επιχειρήσεων και η λοιπή περιουσία της ΕΠΕΙΑ, κατά το ενεργητικό και το παθητικό, θα περιέλθουν στο δημόσιο¹¹. Ως εκ τούτου, η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι ενώ η αρμοδιότητα για την εποπτεία του ασφαλιστικού τομέα, η οποία έως τώρα είχε ανατεθεί στην ΕΠΕΙΑ, θα μεταβιβαστεί στην Τράπεζα της Ελλάδος, δεν θα μεταβιβαστεί σε αυτή και η περιουσία που ανήκε στην ΕΠΕΙΑ. Εν προκειμένω θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι η Τράπεζα της Ελλάδος δεν θα επωμιστεί το οικονομικό κόστος ή οποιαδήποτε υποχρέωση σε σχέση με τυχόν εποπτικές δραστηριότητες της ΕΠΕΙΑ που είχαν αναληφθεί πριν από την ημερομηνία μεταβίβασης των υπό εξέταση αρμοδιοτήτων στην ίδια.

3.2.3 *Εκκρεμείς δίκες*

Διατάξεις βάσει των οποίων μια ΕθνΚΤ διαδέχεται νομίμως ορισμένη διακριτή εποπτική αρχή στις υποχρεώσεις της εγείρουν ζητήματα συμμόρφωσης με την απαγόρευση της νομισματικής χρηματοδότησης που προβλέπεται στο άρθρο 123 της συνθήκης¹². Εν προκειμένω το σχέδιο νόμου

¹¹ Άρθρο 1 παράγραφος 6 του σχεδίου νόμου.

¹² Βλ. παράγραφο 4.2 στοιχείο δ) της γνώμης CON/2008/16 και παραγράφους 8 έως 12 της γνώμης CON/2005/24. Όλες οι γνώμες της ΕΚΤ είναι δημοσιεύονται στο δικτυακό τόπο της (www.ecb.europa.eu).

ορίζει ότι εκκρεμείς δίκες που αφορούν διαφορές ή υποθέσεις της καταργούμενης ΕΠΕΙΑ θα συνεχίζονται από την Τράπεζα της Ελλάδος χωρίς να επέρχεται διακοπή της δίκης. Οι τυχόν οικονομικές συνέπειες από δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται θα βαρύνουν τελικώς το ελληνικό δημόσιο, το οποίο θα δύναται κατά περίπτωση να παρεμβαίνει και να αναλαμβάνει τη δίκη¹³. Η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι το σχέδιο νόμου δεν προβλέπει αποζημίωση για δίκες ή διαφορές που ενδέχεται να ανακύψουν μετά τη μεταβίβαση των υπό εξέταση αρμοδιοτήτων στην Τράπεζα της Ελλάδος, αλλά αφορούν γεγονότα αναγόμενα σε χρόνο προγενέστερο της εν λόγω μεταβίβασης. Εξάλλου, η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι οποιαδήποτε αποζημίωση επιδικάζεται σε κάτοχο ασφαλιστηρίου συμβολαίου με απόφαση ελληνικού δικαστηρίου θα βαρύνει την Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία μόνο εκ των υστέρων θα δύναται να προσφεύγει στο ελληνικό δημόσιο για την επιστροφή των καταβληθέντων ποσών. Αντίστοιχα, η Τράπεζα της Ελλάδος θα αποκτούσε αξίωση κατά του ελληνικού δημοσίου. Μια τέτοια ρύθμιση θα αντίκειτο στο άρθρο 123 της συνθήκης. Ως εκ τούτου, η ΕΚΤ συνιστά να προβλεφθεί στο σχέδιο νόμου ότι το ελληνικό δημόσιο θα αναλαμβάνει εκ των προτέρων κάθε οικονομική υποχρέωση που θα βαρύνει την Τράπεζα της Ελλάδος ως νόμιμο διάδοχο ορισμένης εποπτικής αρχής και ότι το ίδιο δεν θα ανάγεται κατά της Τράπεζας της Ελλάδος όσον αφορά τη σχετική ευθύνη¹⁴.

Εξάλλου, σε ό,τι αφορά την αρχή της ανεξαρτησίας των κεντρικών τραπεζών, όπως έχει ήδη επισημάνει η ΕΚΤ¹⁵, προκειμένου να διασφαλίζεται η ανεξαρτησία των ΕθνΚΤ, «τα κράτη μέλη δεν πρέπει να περιάγουν τις ΕθνΚΤ σε κατάσταση ανεπάρκειας [...] πόρων ώστε αυτές να αδυνατούν να ασκήσουν τα καθήκοντά τους που αφορούν κατά περίπτωση είτε το ΕΣΚΤ είτε το Ευρωσύστημα». Συναφώς, της προτεινόμενης ανάληψης δικών θα πρέπει να προηγείται η αξιολόγηση της άμεσης ή έμμεσης επίδρασης που είναι πιθανόν να ασκήσει η ανάληψη αυτή επί της ικανότητας της Τράπεζας της Ελλάδος (τόσο από λειτουργική όσο και από οικονομική άποψη, υπό την έννοια της διαθεσιμότητας ανθρωπίνων πόρων και επαρκών οικονομικών πόρων, αντίστοιχα) να εκπληρώνει την αποστολή της.

3.2.4 Θέματα προσωπικού

Το ειδικό επιστημονικό προσωπικό που απασχολείται στην ΕΠΕΙΑ με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου¹⁶ δύναται να ζητήσει την ένταξή του στο μόνιμο προσωπικό της Τράπεζας της Ελλάδος μετά από αίτηση και αξιολόγησή του, αποδεχόμενο τους κατά περίπτωση όρους βαθμολογικής και μισθολογικής τακτοποίησης, που θα γνωστοποιηθούν με πράξη του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, εντός δύο μηνών από τη δημοσίευση του σχεδίου νόμου¹⁷. Σύμφωνα με όσα έχουν επισημανθεί σε άλλες περιπτώσεις¹⁸, η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι η

13 Άρθρο 1 παράγραφος 8 του σχεδίου νόμου.

14 Βλ. παράγραφο 4.2 στοιχείο δ) της γνώμης CON/2008/16.

15 Βλ. π.χ. έκθεση της ΕΚΤ για τη σύγκλιση, Μάιος 2008, σ. 23.

16 Κατά το άρθρο 17 του π.δ. 20/2006, ΦΕΚ Α 17/7.2.2006.

17 Άρθρο 1 παράγραφος 5 στοιχείο δ) του σχεδίου νόμου.

18 Βλ. π.χ. γνώμες CON/2008/9, CON/2008/10, CON/2009/15, CON/2009/45 και CON/2009/47. Βλ. επίσης έκθεση της ΕΚΤ για τη σύγκλιση, Μάιος 2008, σ. 22.

συγκεκριμένη ρύθμιση σέβεται την αυτονομία της Τράπεζας της Ελλάδος σε θέματα προσωπικού και ότι η απόφαση περί πρόσληψης προσωπικού προερχόμενου από την ΕΠΕΙΑ λαμβάνεται αποκλειστικά και ανεξάρτητα από την Τράπεζα της Ελλάδος. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι η Τράπεζα της Ελλάδος είναι σε θέση να προσλαμβάνει εξειδικευμένο προσωπικό, όπου αυτό κρίνεται ενδεδειγμένο για την προσήκουσα εκτέλεση των νέων της αρμοδιοτήτων, όπως συμβαίνει και όσον αφορά τις υφιστάμενες αρμοδιότητές της.

Πάντως, σύμφωνα με την ως άνω παράγραφο 3.2.2, θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι η Τράπεζα της Ελλάδος δεν βαρύνεται με οικονομικές υποχρεώσεις που τυχόν απορρέουν από προηγούμενες σχέσεις απασχόλησης μεταξύ του νέου προσωπικού και της ΕΠΕΙΑ.

3.2.5 *Εισφορές των εποπτευόμενων ασφαλιστικών επιχειρήσεων*

Η ΕΚΤ σημειώνει ότι με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών θα καθορίζονται οι εισφορές των εποπτευόμενων ασφαλιστικών επιχειρήσεων και θα ρυθμίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια¹⁹. Για λόγους οικονομικής ανεξαρτησίας της Τράπεζας της Ελλάδος θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι η εκτέλεση των νέων εποπτικών καθηκόντων της Τράπεζας της Ελλάδος θα χρηματοδοτείται επαρκώς από τις εισφορές που πρόκειται να καταβάλλουν οι εποπτευόμενες ασφαλιστικές επιχειρήσεις και δεν θα οδηγήσει σε οποιαδήποτε ζημία για την Τράπεζα της Ελλάδος.

Σε ό,τι αφορά την αρμοδιότητα καθορισμού των εισφορών των εποπτευόμενων ασφαλιστικών επιχειρήσεων, η ΕΚΤ σημειώνει ότι στο βαθμό που οι νέες εποπτικές αρμοδιότητες θα ανατεθούν αποκλειστικά στην Τράπεζα της Ελλάδος, οι όροι καθορισμού τους θα πρέπει να αποφασίζονται ανεξάρτητα από την Τράπεζα της Ελλάδος²⁰. Η ανάθεση της εν λόγω εξουσίας στην Τράπεζα της Ελλάδος θα αποτύπωνε τη διεθνή πρακτική που έχει διαμορφωθεί με σκοπό τη διαφύλαξη της ανεξαρτησίας των εποπτικών αρχών.

3.2.6 *Μεταβατική περίοδος*

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών θα καθορίζονται οι ουσιαστικές και τεχνικές λεπτομέρειες για την ακώλυτη υπεισέλευση της Τράπεζας της Ελλάδος στο έργο της καταργούμενης ΕΠΕΙΑ και θα ρυθμίζεται κάθε άλλο ειδικότερο θέμα και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 1²¹. Λαμβανομένων υπόψη των επιφυλάξεων που διατυπώνονται παραπάνω ως προς την οικονομική ανεξαρτησία και την νομισματική χρηματοδότηση και προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή μεταβίβαση των εποπτικών αρμοδιοτήτων στην Τράπεζα της Ελλάδος και η αποτελεσματική εκτέλεσή τους, η ΕΚΤ συνιστά τον καθορισμό των λεπτομερειών για τη μεταβίβαση των εν λόγω αρμοδιοτήτων με κοινή απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών και της Τράπεζας της Ελλάδος. Τέλος, η ΕΚΤ σημειώνει ότι, σύμφωνα με το σχέδιο νόμου, η ΕΠΕΙΑ καταργείται από την πρώτη ημέρα του τρίτου μήνα

¹⁹ Άρθρο 1 παράγραφος 3 του σχεδίου νόμου. Οι εν λόγω εισφορές ανέρχονται σε ποσοστό μέχρι 1,5 τοις χιλίοις (1,5%/οο) επί της ετήσιας συνολικής παραγωγής καθαρών ασφαλιστρών.

²⁰ Η ΕΚΤ σημειώνει ότι το ισχύον πλαίσιο για την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων στην Ελλάδα (νόμος 3601/2007, ΦΕΚ Α 178/1.8.2007) παρέχει επίσης τη δυνατότητα επιβολής εισφορών από την Τράπεζα της Ελλάδος.

²¹ Άρθρο 1 παράγραφος 10 του σχεδίου νόμου.

μετά τη δημοσίευση του νόμου²². Προς διασφάλιση της ομαλής μεταφοράς των υπό εξέταση καθηκόντων στην Τράπεζα της Ελλάδος, στο σχέδιο νόμου θα πρέπει να προβλεφθεί ο καθορισμός μεγαλύτερης μεταβατικής περιόδου σε συμφωνία με την Τράπεζα της Ελλάδος.

- 3.3 Η μη τροποποίηση του σχεδίου νόμου σύμφωνα με τα προτεινόμενα στις παραγράφους 3.2.2, 3.2.3 και 3.2.4 θα οδηγούσε την ΕΚΤ στο συμπέρασμα ότι οι προτεινόμενες ρυθμίσεις δεν συνάδουν με τα άρθρα 123 και 130 της συνθήκης.

4. Σύσταση Εγγυητικού Κεφαλαίου Ιδιωτικής Ασφάλισης Ζωής (ΕΚΙΑΖ)

- 4.1 Το ΕΚΙΑΖ θα συσταθεί ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου υπό την εποπτεία και τον έλεγχο του Υπουργού Οικονομικών²³. Παράλληλα, πλείονες διατάξεις του σχεδίου νόμου αναθέτουν στην Τράπεζα της Ελλάδος εξουσίες λήψης αποφάσεων και/ή έγκρισης σε σχέση με τη λειτουργία του ΕΚΙΑΖ, ιδίως σε ό,τι αφορά την παρεχόμενη κάλυψη, τη μεταβίβαση χαρτοφυλακίων ζωής μετά την ανάκληση της άδειας λειτουργίας ορισμένης ασφαλιστικής επιχείρησης, τις εισφορές και την εσωτερική διακυβέρνηση²⁴. Εν προκειμένω η ΕΚΤ επιθυμεί να υπογραμμίσει ότι οι δραστηριότητες που ασκεί η Τράπεζα της Ελλάδος πρέπει να μην αντίκεινται στην απαγόρευση της νομισματικής χρηματοδότησης που καθορίζεται στο άρθρο 123 της συνθήκης, και επομένως δεν θα πρέπει εκείνη να χρηματοδοτεί τις δραστηριότητες του ΕΚΙΑΖ σε περίπτωση που αποδεικνύονται ανεπαρκείς οι εισφορές που βαρύνουν τα μέλη του ΕΚΙΑΖ κατά το άρθρο 10, παράγραφοι 1 και 2 του σχεδίου νόμου. Εξάλλου, η λειτουργική ανεξαρτησία της Τράπεζας της Ελλάδος θα πρέπει να ενισχυθεί. Αυτό θα μπορούσε να καταστεί ευχερέστερο με τον σαφέστερο καθορισμό της συμμετοχής της Τράπεζας της Ελλάδος στη λειτουργία του ΕΚΙΑΖ και τη διασφάλιση της επαρκούς συμμετοχής της στη διοίκησή του²⁵. Η ανάθεση στην Τράπεζα της Ελλάδος σαφούς και αυτόνομης αρμοδιότητας για την εποπτεία του ΕΚΙΑΖ μπορεί να συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στην αποτελεσματική και αποδοτική εκπλήρωση του σκοπού του σχεδίου νόμου να επεκτείνει τις υφιστάμενες εποπτικές αρμοδιότητες της προκειμένου αυτές να περιλαμβάνουν και τον ασφαλιστικό τομέα. Προκειμένου να διασφαλιστεί η ευθυγράμμιση του σχεδίου νόμου με τις

22 Άρθρο 1 παράγραφος 1 του σχεδίου νόμου.

23 Άρθρο 4 του σχεδίου νόμου.

24 Ειδικότερα, το σχέδιο νόμου ορίζει ότι: i) σε περίπτωση ύπαρξης ασφαλιστηρίων συμβολαίων, των οποίων τα τεχνικά σημειώματα ή οι όροι παραβιάζουν την κείμενη συναφή νομοθεσία, το ΕΚΙΑΖ, μετά από απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος, θα προβαίνει στις απαραίτητες αναλογιστικές πράξεις και προσαρμογές των όρων αυτών των ασφαλιστηρίων συμβολαίων (άρθρο 7 παράγραφος 2), ενώ κάθε ειδικότερο θέμα ή αναγκαία λεπτομέρεια θα ρυθμίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, μετά από εισήγηση του ΕΚΙΑΖ (άρθρο 7 παράγραφος 3)· ii) η Τράπεζα της Ελλάδος θα καθορίζει τη διαδικασία και θα ρυθμίζει τις αναγκαίες λεπτομέρειες για τη μεταβίβαση των χαρτοφυλακίων ζωής ασφαλιστικών επιχειρήσεων των οποίων η άδεια λειτουργίας έχει ανακληθεί (άρθρο 9 παράγραφος 1) και θα εγκρίνει την επιλογή της διαδόχου ασφαλιστικής επιχείρησης από το ΕΚΙΑΖ (άρθρο 9 παράγραφος 3)· κάθε ειδικότερο θέμα ή αναγκαία λεπτομέρεια θα ρυθμίζεται με απόφαση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος (άρθρο 9 παράγραφος 7)· iii) σε έκτακτες περιπτώσεις, η Διαχειριστική Επιτροπή θα δύναται με απόφασή της που εγκρίνεται από την Τράπεζα της Ελλάδος να ορίζει έκτακτες εισφορές (άρθρο 10 παράγραφος 2), ενώ με απόφαση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος θα ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο θέμα και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 10 (άρθρο 10 παράγραφος 5)· iv) ο εσωτερικός κανονισμός του ΕΚΙΑΖ, η κατάρτιση του οποίου αποφασίζεται από τη Συνέλευση των μελών, θα εγκρίνεται από την Τράπεζα της Ελλάδος (άρθρο 11 παράγραφος 2 στοιχείο β)).

25 Βλ. σχετικά παράγραφο 4.2 της γνώμης CON/2008/51.

ανωτέρω προϋποθέσεις, θα πρέπει να τροποποιηθούν αντικειμενικά και ουσιαστικά οι οικείες διατάξεις.

- 4.2 Όπως αναφέρθηκε στην παράγραφο 1.2, το ΕΚΙΑΖ θα παρέχει κάλυψη σε ασφαλιστικές αποζημιώσεις που πηγάζουν από όλα τα ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής που καταρτίστηκαν και τις συναφείς ασφαλιστικές εργασίες που διενεργήθηκαν στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος μέλος ή σε χώρα του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου μέσω υποκαταστήματος ή με ελεύθερη (διασυνοριακή) παροχή υπηρεσιών. Η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι σε ορισμένα κράτη μέλη έχουν ήδη συσταθεί αντίστοιχα εγγυητικά κεφάλαια ιδιωτικής ασφάλισης ζωής, η συμμετοχή στα οποία είναι υποχρεωτική για τις ασφαλιστικές εταιρείες που είναι εγκατεστημένες στα εν λόγω κράτη μέλη και για τα υποκαταστήματα που αυτές έχουν ενδεχομένως ιδρύσει εκτός των εν λόγω κρατών μελών, σύμφωνα με τη γενική αρχή του ενωσιακού δικαίου περί άσκησης της εποπτείας από το κράτος καταγωγής. Ως εκ τούτου, και ενόψει της πιθανής μελλοντικής ανάληψης πρωτοβουλιών σε επίπεδο Ένωσης στον τομέα αυτόν, η ΕΚΤ προτείνει την τροποποίηση του άρθρου 6 του σχεδίου νόμου, ούτως ώστε η ένταξη στο ΕΚΙΑΖ και η λειτουργία αυτού να μην καθίστανται υποχρεωτικές για υποκαταστήματα ασφαλιστικών εταιρειών που καλύπτονται ήδη από αντίστοιχα εγγυητικά κεφάλαια στη χώρα εγκατάστασής τους.

5. Σύσταση Συμβουλίου Συστημικής Ευστάθειας (ΣΣΕ)

- 5.1 Όπως επισημαίνεται σε προηγούμενες γνώμες²⁶, η σύσταση εθνικών επιτροπών χρηματοπιστωτικής σταθερότητας μπορεί να ενισχύσει την ικανότητα των ΕθνΚΤ και των εποπτικών αρχών να στηρίζουν το ΕΣΣΚ σε επίπεδο αναλύσεων. Τα καθήκοντα που ασκούν οι εν λόγω επιτροπές θα πρέπει να συμπληρώνουν τις δραστηριότητες του ΕΣΣΚ. Επομένως, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να αξιοποιούνται οι κατάλληλες συνεργίες. Πάντως, είναι αναγκαίο να αποφεύγεται η ανάθεση στις εν λόγω εθνικές επιτροπές καθηκόντων και εξουσιών που θα μπορούσαν να έρχονται σε σύγκρουση με εκείνα του ΕΣΣΚ και που ενδέχεται να υπονομεύσουν την αποτελεσματική λειτουργία του. Επίσης, τα νομικά πλαίσια λειτουργίας των εν λόγω επιτροπών θα πρέπει να αποτυπώνουν δεόντως τους ρόλους των ΕθνΚΤ, να μην περιορίζουν την ανεξαρτησία των Διοικητών αυτών ή να επηρεάζουν αδικαιολόγητα την ποιότητα και αμεροληψία της συνεισφοράς τους ως μελών του ΕΣΣΚ. Όσον αφορά τη σύνθεση του ΣΣΕ, η ΕΚΤ σημειώνει ότι επιτροπές με παρόμοια καθήκοντα έχουν συσταθεί σε διάφορα κράτη μέλη, στις περισσότερες δε περιπτώσεις η συμμετοχή σε αυτές περιορίζεται σε μέλη προερχόμενα από θεσμικά όργανα. Μια τέτοια σύνθεση φαίνεται προτιμότερη για λόγους που σχετίζονται με τη διαφύλαξη της αρμοδιότητας των θεσμικών οργάνων που είναι επιφορτισμένα με την ανάλυση της μακροοικονομικής σταθερότητας, καθώς και του ισχύοντος καθεστώτος απορρήτου. Τέλος, λόγω της σημασίας που έχει η διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των ρυθμίσεων μακροπροληπτικής εποπτείας σε επίπεδο Ένωσης, είναι ουσιώδες να διαφυλάσσεται η ικανότητα του ΕΣΣΚ να ασκεί τα καθήκοντά του ανεξάρτητα, καθώς

²⁶ Παράγραφος 2.1 της γνώμης CON/2010/3, παράγραφος 2.2.2. της γνώμης CON/2010/7 και παράγραφος 2.11 της γνώμης CON/2010/10.

και ένας έγκυρος και αποτελεσματικός διάυλος για τη διαβίβαση των προειδοποιήσεων και συστάσεών του. Καθώς, σύμφωνα με το σχέδιο νόμου, το ΣΣΕ θα λαμβάνει αποφάσεις και θα υιοθετεί συμπεράσματα, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι θα λειτουργεί κατά τρόπο πλήρως συμβατό με τις προαναφερθείσες ουσιώδεις αρχές.

- 5.2 Ειδικότερα, το νέο θεσμικό πλαίσιο για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα στην Ελλάδα θα πρέπει να διασφαλίζει ότι η συμμετοχή της Τράπεζας της Ελλάδος και του Διοικητή και Υποδιοικητή της συνάδει πλήρως με τη θεσμική και οικονομική ανεξαρτησία της Τράπεζας της Ελλάδος και με την προσωπική ανεξαρτησία του Διοικητή και Υποδιοικητή της, όπως επίσης και με τις υποχρεώσεις εμπιστευτικότητας που απορρέουν από το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (εφεξής «καταστατικό του ΕΣΚΤ»), που στόχο έχουν τη διασφάλιση της προσήκουσας εκτέλεσης των καθηκόντων τους βάσει της συνθήκης και του καταστατικού του ΕΣΚΤ²⁷.

Περαιτέρω μέτρα εφαρμογής του σχεδίου νόμου όσον αφορά τη σύσταση, την οργάνωση και την αποστολή του ΣΣΕ θα πρέπει επίσης να σέβονται την αρχή της ανεξαρτησίας των κεντρικών τραπεζών.

Η παρούσα γνώμη θα δημοσιευτεί στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Φρανκφούρτη, 23 Απριλίου 2010.

[υπογραφή]

Ο Αντιπρόεδρος της ΕΚΤ
Λουκάς Δ. ΠΑΠΑΔΗΜΟΣ

²⁷ Βλ. και παράγραφο 3.1 της γνώμης CON/2010/4.